

Regionálny úrad verejného zdravotníctva

so sídlom v Michalovciach, S. Chalupku 5, 071 01 Michalovce

Úrad Kolláčovo námestiePrávneho kraja	
PODAJEŇA	
Identifikačné číslo:	0883/22
Dátum:	01-03-2022
Číslo opisu:	
Výrobky/Maty:	-2-
Výkonnosť:	

Titl.

1. Všetky NZZ pre deti a dospelých a NZZ pre dospelých v okresoch Michalovce a Sobrance
2. Ambulantné pohotovostné služby v okresoch Michalovce a Sobrance

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
2022/00683 – EPIID

Vypracuje/linka
Mgr. Ivela Maciková /617

Michalovce
25.02.2022

Vec :
Zabezpečenie opatrení vzhľadom na možnú vlnu migrácie v súvislosti so situáciou na Ukrajine - žiadosť

Vážení lekári,

vzhľadom na možnú migráciu v súvislosti s aktuálnou bezpečnostnou situáciou na Ukrajine a potencionálne zhoršenie epidemiologickej situácie si Vás dovoľujeme opakovane požiadať o realizáciu nasledovných opatrení :

1. pre narastajúci počet pozitívnych prípadov ochorenia COVID-19 a vzhľadom na monitorovanie vybraných indikátorov zvýšenej chorobnosti osôb na COVID-19, kde patrí aj hlásenie akútnych respiračných ochorení vrátane pravdepodobných ochorení COVID 19 (ARO) a chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) a z dôvodu urgentnej potreby zisťovania počtu týchto ochorení na všetkých úrovniach si Vás **dovoľujeme požiadať o pravidelné hlásenie pravdepodobných prípadov COVID-19 spolu s hromadným hlásením ARO a CHPO**, ktoré týždenne hlásite Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach, ktoré Vám zasielali podrobnú informáciu o spôsobe a forme hlásenia v prílohe, v liste zo dňa 28.1.2022, sme Vám zasielali podrobnú informáciu o spôsobe a forme hlásenia pravdepodobných ochorení COVID-19. Ochorenia je potrebné hlásiť podľa vekových skupín na RUVZ so sídlom v Michalovciach telefonicky každý týždeň vo štvrtok popoludní, resp. v piatok ráno do 8,00 hod. na t.č. oddelenia epidemiológie (056/6880617, resp. 056/6880621), alebo e-mailom na adresu mi.epid@uvvzsr.sk.
Žiadame Vás o dôsledné oboznámenie sa s predmetným materiálom a jeho zodpovedné plnenie.

2. dôsledné očkovanie detí cestou všeobecných lekárov pre deti a dorast (VLDD) v rámci pravidelného očkovania, resp. doočkovanie detí, ktoré neboli očkované.

Súčasne Vám v prílohách zasielame dokumenty vypracované prof. MUDr.H. Hudečkovou, PhD., MPH a prof. MUDr. M.Štefkovičovou, PhD., MPH týkajúce sa možných rizík infekčných ochorení v súvislosti s migrantami.

S pozdravom

MUDr. Stašková Janka, MPH
regionálna hygienička

MVDr. Alena DOLNÁ
zástupca regionálnej hygieničky

Príloha:

Migranti a možné riziká infekčných chorôb
Cirkulujúci poliovírus typu 2 derivovaný vakcínou (cVDPV2) - Ukrajina

Telefón
+421-56/688 06 11

E-mail
mi.sekretariat@uvvzsr.sk

Internet
www.ruvzmi.sk

IČO
17335680

Migranti a možné riziká infekčných chorôb

Problém migrácie nie je novým fenoménom. V novodobých dejinách sa problematikou začala intenzívne zaoberať Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM), ktorá vznikla v roku 1951. Od roku 1996 pôsobí aj na Slovensku. Svoje sídlo má v Bratislave, od roku 2000 aj pobočku v Košiciach.

Migrácia, klimatické zmeny a životné prostredie predstavujú prepojené riziká významne ovplyvňujúce zdravie verejnosti, a to najmä v oblasti prenosných ochorení. Migranti predstavujú špecifickú skupinu populácie, ktorá v súčasnosti patrí medzi najviac ohrozené osoby.

V posledných desaťročiach patrí migrácia medzi vážne globálne problémy. Jej legálna i nelegálna forma je považovaná za jednu z určujúcich globálnych problémov 21. storočia. Súčasná mobilita ľudí je podstatne väčšia než v ktoromkoľvek období novodobej histórie. Stala sa realitou, príčinami ktorej sú vojenské konflikty, chudoba, nerovnosť, nedostatok dôstojných pracovných miest a hľadanie lepšej budúcnosti pre seba a svoje rodiny. Napriek určitým výhodám pre migrantov samotní migranti predstavujú najviac zraniteľných členov spoločnosti. Mnohí sú zdraví, mladí dospelí z krajín s nízkym výskytom infekčných ochorení. Ďalší prichádzajú z regiónov s vysokou záťažou infekcií a hrozí riziko vzniku a šírenia infekčných ochorení.

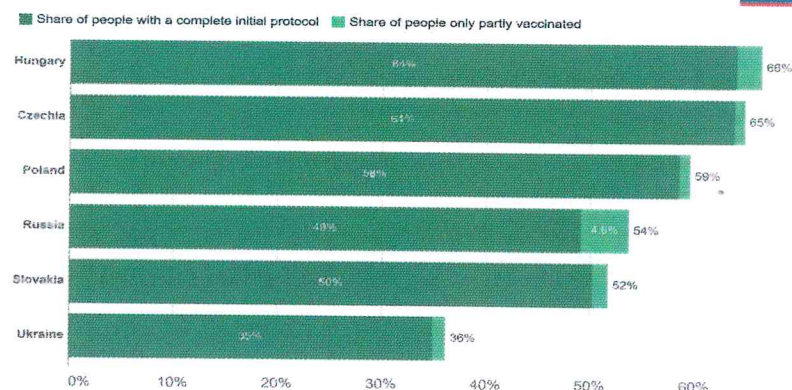
Vzhľadom na politickú situáciu na Ukrajinu, ktorá sa rozvinula v posledných dňoch, môžeme reálne očakávať veľký pohyb Ukrajincov na našom území. Významné rizikové faktory, ako je nedostatočná zaočkovanosť, zlá osobná hygiena a sanitácia, obmedzený prístup k nezávadnej pitnej vode, ako aj preplnenosť zberných táborov, môžu významne ovplyvniť šírenie infekcií v ich komunitách, ale aj v domácej populácii. I keď títo migranti nepredstavujú zatiaľ významne riziko zavlečenia prenosných ochorení na naše územie, musíme vedieť pohotovo zareagovať v prípade zhoršenia situácie.

Prioritou očkovania migrantov je realizácia očkovania/preočkovania v prípade ľahko prenosných a/alebo závažných prenosných ochorení. Ďalšie očkovanie je odporúčané v závislosti na životných podmienkach migrantov, od ročného obdobia s jeho rizikami, ale aj ad aktuálnej epidemiologickej situácie. K prioritným patrí očkovanie proti DTP, poliomyelitíde, osýpkach ružienke a mumpsu, a odporúčané je proti VHB, meningokokovým ochoreniam, invazívnym pneumokokovým ochoreniam, varicelle, chrípke a TBC.

Dňa 22.2.2022 sa uskutočnila vo Viedni konferencia ministrov o vývoji situácie na Ukrajine. V súvislosti s potenciálnym vznikom konfliktu na území Ukrajiny Slovenská republika zavádza pravidelný monitoring situácie a prebieha intenzívna komunikácia s príslušnými orgánmi štátnej pohraničnej služby Ukrajiny, so Zastupiteľským úradom SR v Kyjeve a s partnermi v EÚ. Podľa vyjadrenia ministra vnútra (?) sú aktualizované pohotovostné plány pre viaceré možné scenáre vývoja situácie vrátane prípravy potrebných kapacít pre prílev migrantov z Ukrajiny.

Z hľadiska epidemiologickeho je potrebné z prenosných ochorení brať do úvahy COVID-19, ktorého variant omikron je aktuálne na vzostupe vo východnej časti Európy vrátane Ukrajiny s nízkou len 36% zaočkovanosťou populácie proti pôvodcovi nákazy SARS-CoV-2 – graf 1.

Share of people vaccinated against COVID-19, Feb 21, 2022

Source: Official data collected by Our World in Data

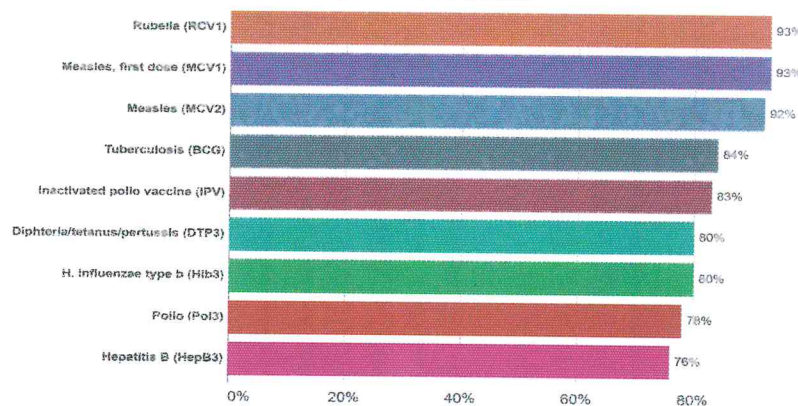
Note: Alternative definitions of a full vaccination, e.g. having been infected with SARS-CoV-2 and having 1 dose of a 2-dose protocol, are ignored to maximize comparability between countries.

CC BY

Vážne epidemiologické riziká s možnosťou importovania nákazy predstavujú prakticky všetky ochorenia preventabilné očkovaním v rámci národného imunizačného programu – graf 2.

Global vaccination coverage, Ukraine, 2019

Share of one-year-olds who have been immunized against a disease or a pathogen.

Source: World Health Organization (WHO); UNICEF

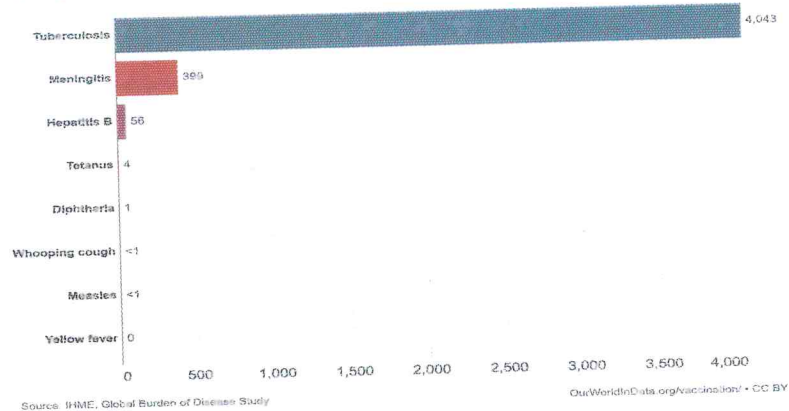
CC BY

Zaočkovanosť proti týmto nákazám sa pohybuje od 76% (VHB) maximálne do 93% (mumps, ružienka) a 92% u osýpok. Úroveň očkovania ďalších prenosných ochorení je pod 90% na národnej úrovni, pri čom sú zaznamenané aj významné regionálne rozdiely v očkovaní najmä proti poliomyelitíde.

V rokoch 2015 – 2021 boli potvrdené 4 prípady paralytickej formy poliomyelitídy. V roku 2015 na Zakarpatskej Ukrajine boli laboratórne potvrdené 2 prípady cVDPV1 u 2 malých detí, ktoré bývali viac ako 100 km od seba a neboli v kontakte. Tretí prípad polio (cVDPV) bol potvrdený v roku 2016 v Odeze a ďalší prípad AFP (cVdPV2) na jeseň 2021 u 17-mesačného dieťaťa, ktorého ďalší bezpríznakoví 6 súrodenci mali laboratórne potvrdenú pozitivitu toho istého pôvodcu nákazy.

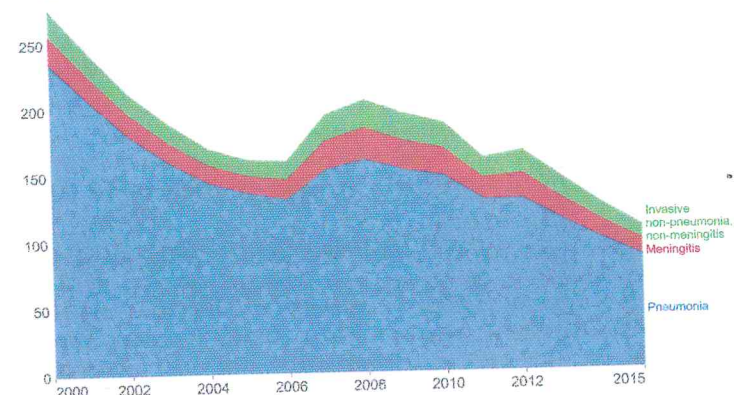
V roku 2019 Ukrajina vykazovala pomerne vysokú úmrtnosť na tbc a meningitídy, menej na čierny kašeľ, osýpky, tetanus, VHB a diftériu – graf 3. U mladších detí do 5 rokov veku bola najvýznamnejšou príčinou úmrtí na prenosné ochorenia pneumónia a meningitída vyvolaná inváznymi baktériami – graf 4. Veľmi závažným epidemiologickým problémom je vysoká prevalencia a pomerne vysoká incidencia HIV a úmrtia na toto prenosné ochorenie – graf 5.

Deaths caused by vaccine-preventable diseases, Ukraine, 2019

Child deaths from diseases caused by invasive pneumococcus, Ukraine, 2000 to 2015

Number of under-5 year old deaths by disease caused by pneumococcus. Pneumococcus is the leading cause of pneumonia in children.

Očakávaný nárast migrácie môže mať dopad na zdravie jednotlivcov i väčšej časti obyvateľstva v prípade, ak by došlo k následnému šíreniu nákazy v populácii. Z tohto dôvodu je veľmi dôležité posudzovanie zdravotného stavu a potrieb migrantov, zvážiť ich epidemiologickú anamnézu a eliminovať riziká pri ich integrácii do nových komunit a sociálnych štruktúr.

Zlepšiť úroveň potrebných údajov a informácií o aktuálnych hrozbách infekčných chorôb môže posilnenie alebo implementácia nových prvkov do surveillance ochorení, ktoré predstavujú vysoké riziko. Včasné rozpoznanie ochorení a rýchla realizácia protiepidemických opatrení urýchlia zabezpečenie represívnych a následne po ukončení ohniska aj preventívnych opatrení potrebných na udržanie priaznivej epidemiologickej situácie. K najdôležitejším opatreniam patrí kompletizácia očkovaní v zmysle našej legislatívy a v prípade potreby aj mimoriadne očkovanie proti konkrétnym infekčným ochoreniam. Ďalšie očkovania sú odporúčané v závislosti na životných podmienkach migrantov, sezóne a aktuálnej epidemiologickej situácii.

Už dlhšiu dobu predstavuje Ukrajina pre členské štáty Európskej únie veľké riziko, nakoľko došlo k významnému poklesu zaočkovanosti s následným vznikom a šírením infekčných ochorení nielen v detskej, ale aj dospeljej populácii.

Cirkulujúci poliovírus typu 2 derivovaný vakcínou (cVDPV2) - Ukrajina

Správa zo dňa 22. októbra 2021 z WHO zverejnená na:
[https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/circulating-vaccine-derived-poliovirus-type-2-\(cvdpv2\)-ukraine](https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/circulating-vaccine-derived-poliovirus-type-2-(cvdpv2)-ukraine)

Dňa 2. októbra 2021 bola WHO informovaná o izolácii poliovírusu vo vzorkách z prípadu akútnej chabej parezy (AFP) na Ukrajine. Ide o 17-mesačné dieťa, ktoré 3. septembra ochrnulo. Dňa 1. októbra bol potvrdený poliovírus typu 2 regionálnym referenčným laboratóriom (RRL) v Helsinkách vo Fínsku a ďalšie genetické sekvenovanie v RRL potvrdilo poliovírus typu 2 odvodený z vakcíny (VDPV2) 6. októbra. Rovnaký vírus bol izolovaný aj od šiestich zdravých súrodencov prípadu. Rodina pochádza z provincie Rivne na severozápade Ukrajiny. Genetické sekvenovanie naznačuje, že vírus je úzko spojený s environmentálnym izolátom v Tadžikistane. Miestne úrady spolu s regionálnymi a národnými tímami WHO vykonávajú ďalšie vyšetrovanie s cieľom určiť zdroj infekcie a zistiť akékoľvek potenciálne riziko ďalšieho šírenia. Izolovaný vírus bol klasifikovaný ako cirkulujúci VDPV2 (cVDPV2). Predtým bolo na Ukrajine hlásený izolát cirkulujúceho VDPV typu 1 (cVDPV1) v roku 2015, čo malo za následok dva prípady.

Posledný hlásený VDPV bol klasifikovaný ako VDPV2 v ukrajinskej provincii Odesa v roku 2016. Vírus izolovaný z aktuálneho hláseného prípadu v Rivne nesúvisí s prepuknutím v roku 2015 ani s izolátmi z roku 2016. Zaočkovanosť tromi dávkami vakcíny proti detskej obrne (POL3) na Ukrajine bola v roku 2020 83 %.

Reakcia verejného zdravotníctva: Na koordináciu reakcie verejného zdravia bola zriadená multidisciplinárna pracovná skupina pre mimoriadne situácie pod vedením ministerstva zdravotníctva. Partneri Global Polio Eradication Initiative (GPEI), vrátane WHO, poskytujú podporu orgánom na národnej a lokálnej úrovni. Táto podpora zahŕňa vyšetrovanie ohniska, intenzívnejší dohľad a zvyšovanie povedomia verejnosti. Doplňkové očkovanie všetkých malých detí v postihnutej oblasti je naplánované s cieľom zabezpečiť doočkovanie všetkých oprávnených detí, ktoré neabsolvovali bežné očkovanie proti detskej obrne.

Hodnotenie rizika WHO

Riziko celosúťateho šírenia sa hodnotí ako vysoké vzhľadom na historicky nízku mieru zaočkovanosti na Ukrajine a existujúce nedostatky v očkovaní na nižšej ako celosúťatej úrovni. Hoci dohľad AFP je dostatočne citlivý na odhalenie paralytických prípadov, prenos poliovírusu môže pokračovať bez spozorovania. Riziko medzinárodného šírenia tohto vírusu je v súčasnosti hodnotené ako nízke vzhľadom na relatívne vysokú zaočkovanosť a sanitárnu infraštruktúru v susedných krajinách, najmä v Bielorusku, Maďarsku a na Slovensku. Európska regionálna komisia pre certifikáciu eradikácie detskej obrny však vyjadřila znepokojenie nad kvalitou dohľadu nad obrnou a suboptimálnym pokrytím očkovaním v Poľsku a Rumunsku.

Odporúčanie

Odporúčame informovať o situácii VLDD s upozomením, aby venovali náležitú pozornosť kontrole očkovania proti poliomyelitíde detí prichádzajúcich z Ukrajiny. V prípade, že budú deti neočkované alebo nie je jasné, či boli očkované, aby vykonali očkovanie niektorou z dostupných vakcín v závislosti od veku a očkovania. Obdobne treba postupovať aj pri ostatných pravidelných očkovaníach detí podľa nášho očkovacieho kalendára.

prof. MUDr. Maria Štefkovičová, PhD., MPH